

nationaal programma groningen

Besluitenlijst Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen

8 maart 2021, 15:30-17:30 uur, Statenzaal Provinciehuis Groningen

Aanwezig:

René Paas - Nationaal Programma Groningen
Siem Jansen - Nationaal Programma Groningen
Nienke Homan - provincie Groningen
Mirjam Wulfse - provincie Groningen
Koen Schuiling - gemeente Groningen
Adriaan Hoogendoorn - gemeente Midden-Groningen
Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt
Gerard Beukema - gemeente Eemsdelta
Kristel Rutgers - gemeente Het Hogeland
Jurgen Geelhoed - ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bert van Delden - ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Marijke Folkers - vertegenwoordiger vanuit de landbouw
Anneloes Oldenburger - vertegenwoordiger vanuit het bedrijfsleven
Jouke de Vries - vertegenwoordiger vanuit de kennisinstellingen
Ton Runneboom - vertegenwoordiger namens het thema chemie
Linda Steg - vertegenwoordiger namens het thema energie

Afwezig

Susan Top - Groninger Gasberaad

Nr.	Agendapunt
1.	Opening, vaststelling agenda In het bijzonder welkom aan Linda Steg en Ton Runneboom die recent benoemd zijn door het bestuur en vandaag voor het eerst aanwezig zijn.
	<i>Ter bespreking/besluitvorming</i>
2.	Nulmeting Nationaal Programma Groningen Bas Doets gaf namens het consortium dat monitoring en evaluatie van Nationaal Programma Groningen uitvoert een presentatie over de resultaten van de nulmeting. Het consortium trekt de volgende conclusies op basis van de nulmeting: <ul style="list-style-type: none"> - Groningen heeft structurele problemen en staat op achterstand. Er zijn brede opgaven op alle vier ambities. De grootste problemen doen zich voor op het gebied van economie, werken en leren en leefbaarheid. - Er bestaan grote verschillen tussen de gemeente Groningen en de andere gemeenten in het aardbevingsgebied. Hoofdtak van gemeenten is om achterstanden ten opzichte van de referentiegroep in te lopen.

nationaal programma groningen

- Belangrijkste knoppen om aan te draaien voor verbetering: hoeveelheid werk, verdienvermogen, inkomen, opleidingsniveau en arbeidsparticipatie. Het is mogelijk om dit met verdiepend onderzoek nog verder te analyseren.

Het AB heeft stilgestaan bij de betekenis van de uitkomsten voor Nationaal Programma Groningen. De volgende punten zijn aan de orde gekomen:

- De financiële opbouw van Nationaal Programma Groningen is niet gebaseerd op de indicatoren uit de nulmeting. Het formuleren van een krachtige doelredenering bij alle projecten (uitleggen hoe en waarom activiteiten bijdragen aan de ambities van Nationaal Programma Groningen) maakt het mogelijk om toch een koppeling tussen financiering en het bereiken van doelen te maken.
- De governance van Nationaal Programma Groningen geeft volgens het consortium geen aanleiding tot zorgen over de mate waarin het mogelijk is om tijdig bij te sturen. Maar dit wordt uitgebreider onderzocht in de tussentijdse evaluatie die verschijnt in 2023.
- Overheden voeren zelf beleidsanalyses uit om te bepalen aan welke specifieke projecten behoefte is om de doelen te behalen. Het consortium analyseert vervolgens de resultaten van deze projecten.
- Het is niet mogelijk om de causale relatie tussen de inzet door Nationaal Programma Groningen en de scores op de indicatoren een-op-een aan te tonen. Dit wordt wel zo goed mogelijk gedaan, door middel van de methode 'Circumstantial evidence'.
- De nulmeting geeft een goed beeld, de uitkomsten verassen niet. Het laat flinke uitdagingen zien op het gebied van werken, leren, economie en natuur. De opgave is zo groot dat Nationaal Programma Groningen het niet alleen kan oplossen. Het is van belang om te kijken naar multipliers.
- Het aanpakken van de grote opgaves is nog een uitdaging. Met betrekking tot banen: wanneer we ons richten op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, betekent dit dat er werk gecreëerd moet worden dat daarbij past. Het is de vraag of dit in Groningen gerealiseerd kan worden. De maakindustrie vindt bijvoorbeeld vaak een plek buiten Nederland. En wanneer is er sprake van een succes, als we het banenverlies door dichtdraaien gaskraan hebben gecompenseerd of wanneer we daar bovenop meer bereiken? Het is mogelijk om uit te rekenen hoeveel banen er nodig zijn om de doelstellingen te behalen.
- Naarmate het opleidingsniveau afneemt, neemt ook de actieradius van mensen af. Er is dan geen voordeel van agglomeratie effecten.
- Er is behoefte aan een verdieping op gemeenteniveau.

Besluiten:

- Het bestuur stemt in met publicatie van de nulmeting.
- Het programmabureau brengt in kaart wat er mogelijk is met betrekking tot een verdieping van de nulmeting op gemeenteniveau.
- Het programmabureau zorgt voor een gesprekshandleiding voor interne bespreking van de nulmeting in raden en Staten.

3.

Toukomst

Toukomst is één van de speciale programma's dat onderdeel is van Nationaal Programma Groningen en in opdracht van het bestuur wordt uitgevoerd. Op 28 januari zijn twee resultaten van

nationaal programma groningen

het eerste jaar Touekomst gepresenteerd tijdens een speciale uitzending van RTV Noord: het Touekomstbeeld en het Touekomstadvies. Het Touekomstbeeld is een visiedocument voor Nationaal Programma Groningen en de provincie als geheel, terwijl het Touekomstadvies gaat over concrete uitvoering van projecten om het Touekomstbeeld (voor een deel) te verwezenlijken via Nationaal Programma Groningen. Beide resultaten vormen de uitkomst van een intensief traject van burgerparticipatie van, voor en door de Groninger. Panelvoorzitter Rob Schuur, Adriaan Geuze en Jasmijn Koelega van West 8 waren aanwezig bij dit deel van de vergadering voor een korte nadere duiding.

Adriaan Geuze spreekt dank uit voor de ondersteuning die hij vanuit het bestuur heeft ervaren de afgelopen anderhalf jaar dat West 8 zich voor Touekomst heeft ingezet. Hij moedigt aan om ook in de uitwerking van projecten verder te gaan met een bottom-up benadering. Bijvoorbeeld bij de Landschapswerkplaats, waarbij de manier waarop Prolander is ingericht als voorbeeld kan dienen. Rob Schuur kijkt terug op een mooi en intensief proces met het Touekomstpanel. Het illustreert volgens hem een hele mooie vorm van burgerparticipatie.

Het bestuur spreekt complimenten uit voor het proces en de uitvoering van Touekomst. Voor de verdere uitwerking zijn de volgende aandachtspunten meegegeven:

- Maak gebruik van agrariërs die bereid zijn om met draagvlak in de omgeving aanpassingen te doen met betrekking tot de inrichting van het landschap.
- Zorg goed voor eigenaarschap en het borgen van de uitvoering, niet alle initiatiefnemers willen daar ook bij betrokken zijn.
- Het moet voorkomen worden dat Touekomst wordt gezien als 'van de inwoners' en de lokale en thematische programma's 'van de overheid'. Zorg voor een goede verbinding tussen deze programma's.
- Er zijn projecten waarbij het advies is om slechts een deel van de gevraagde middelen toe te kennen. Het motiveren van de initiatiefnemers en de rol van het programmabureau zijn hierbij aandachtspunten.
- Zorg ervoor dat exploitatielasten van Touekomstprojecten niet ten laste komen van de gemeenten waarin de projecten landen.
- Let op de verhouding tussen Touekomst enerzijds en formele democratie en bestaande vormen van participatie anderzijds. Daar kan spanning tussen bestaan.

Besluiten:

- Het bestuur verleent opdracht aan het programmabureau om het Touekomstadvies uit te werken tot programmaplan, rekening houdend met de uitgangspunten zoals genoemd in het memo 'volgende fase Touekomst'.
- Het bestuur stemt in met het voortbestaan van het Touekomstpanel als enthousiaste ambassadeurs van Nationaal Programma Groningen en in een informele klankbordrol voor het team dat vanuit het programmabureau Touekomst gaat coördineren.

Ter besluitvorming

4. Imagomonitor

Op 2 januari jl. is de nulmeting imagomonitor gepubliceerd. Het onderzoeksrapport en factsheet zijn te downloaden via [onze website](#). Het programmabureau heeft met het opstarten van de

	<p>monitor een begeleidingsgroep ingesteld (bestaande uit gemeenten, provincie, Akkoord van Groningen, NOM, VNO-NCW en Marketing Groningen) om brede betrokkenheid te creëren. De monitor biedt handvatten om te bepalen welke acties ondernomen kunnen worden om het imago van Groningen te verbeteren. Hierover is recent met de begeleidingsgroep gesproken. Nationaal Programma Groningen heeft hiervoor middelen gereserveerd, maar het ligt voor de hand om dit te doen samen met deze partijen omdat het imago van Groningen niet alleen voor Nationaal Programma Groningen relevant is. De begeleidingsgroep adviseert om een gezamenlijke campagnestrategie op te stellen. Dit kan met een gezamenlijke boodschap en samenwerkingsafspraken. Recent heeft ook afstemming plaatsgevonden met het project Strategische agenda 2030 (van provincie en gemeente Groningen). Het is logisch om dat hier ook aan te verbinden.</p> <p>Voorgesteld wordt om het programmabureau Nationaal Programma Groningen opdracht te verlenen om in samenwerking met het programmabureau van het Akkoord van Groningen een voorstel te doen hoe met de relevante partijen tot een gezamenlijke campagnestrategie te komen, inclusief ontwikkelingen als de strategische agenda 2030 (van provincie en gemeente Groningen). Het DB heeft Koen Schuiling aangewezen als bestuurlijke trekker hiervoor. Het gaat om een campagnestrategie voor Groningen die van toepassing is op de vier doelgroepen zoals die worden onderscheiden door Marketing Groningen en ook in de imagomonitor terugkomen, namelijk: bewoners, bezoekers, bedrijven en brains (talenten). Dit voorstel kan het programmabureau vervolgens samen met het Akkoord van Groningen opstellen.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur verleent opdracht aan het programmabureau Nationaal Programma Groningen om in samenwerking met het programmabureau van het Akkoord van Groningen een voorstel te doen hoe met de relevante partijen tot een gezamenlijke campagnestrategie te komen.
5.	<p>Voorstel Hackathon-aanpak</p> <p>Tijdens de DB-vergadering van 7 december 2020 is afgesproken dat het programmabureau een voorstel uit zou werken met betrekking tot toepassing van het instrument Hackathon en de financiering hiervan. Dat voorstel lag voor.</p> <p><u>Besluiten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met het voorstel. Dit houdt in dat er middelen worden gereserveerd om de komende drie jaar maximaal drie Hackathons per jaar te organiseren van 50.000 euro per Hackathon. Er worden alleen Hackathons georganiseerd over onderwerpen die relevant zijn voor Nationaal Programma Groningen. - Het bestuur geeft het programmabureau opdracht om na een aantal Hackathons een lichte evaluatie uit te voeren.
6.	<p>Adviezen onafhankelijke beoordelingscommissie</p> <p>De drie voorliggende projecten hebben een positief advies (waarvan een met voorwaarden) van de beoordelingscommissie ontvangen. Het DB heeft mandaat om over deze projecten te besluiten, maar de commissie heeft deze projecten pas zo recent beoordeeld dat ze te laat waren voor de laatste vergadering van het DB. Om vertraging te voorkomen wordt het AB nu om een besluit</p>

	<p>gevraagd. Er is waardering uitgesproken voor de souplesse van het programmabureau en de beoordelingscommissie.</p> <p><u>Besluit:</u> Het bestuur stemt in met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - twee projecten van de provincie (P44* en P49) - een project van de gemeente Midden-Groningen (M15) <p>* Aan project P44 (Digitale academie) zijn nog voorwaarden verbonden. De beoordelingscommissie heeft de verdere afhandeling daarvan gemandateerd aan de programmadirecteur, zoals ook omschreven in het advies.</p>
	Hamerstukken
7.	<p>Begroting programmabureau Het DB heeft op 7 december 2020 al ingestemd met de begroting van het programmabureau voor 2021. Het AB wordt nu om instemming gevraagd.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met de begroting van het programmabureau voor 2021.
8.	<p>Concept besluitenlijst AB 5 oktober 2020 De besluitenlijst van de AB-vergadering op 5 oktober 2020 ligt ter vaststelling voor.</p> <p><u>Besluit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met de besluitenlijst van de vergadering van 5 oktober 2020.
	Ter informatie
9.	<p>Mededelingen</p> <p>a. Goedgekeurde programma's en projecten door het DB op 12 februari 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het lokaal programma van de gemeente Eemsdelta - het lokaal programma van de gemeente Oldambt - vijf projecten van de gemeente Oldambt (O3 t/m O7) - elf projecten van de gemeente Midden-Groningen (M07, M08, M09, M10, M11, M12, M13, M14, M16 en M5 en M6 inclusief een gezamenlijk advies van het OKT en een reactie daarop - een project van de provincie (P32) - een project van de gemeente Eemsdelta (E04) - Een gezamenlijk project van de provincie Groningen, de Gemeente Groningen, de Gemeente Midden-Groningen en de Gemeente Oldambt (P48/ G13/ M17/ O2) - Een bundel projecten m.b.t. Werken &Leren van de provincie Groningen (P41, P42, P43, P45, P47).

b. Goedgekeurde programma's en projecten door het DB op 7 december 2020:

- het lokaal programma van de gemeente Het Hogeland;
- het lokaal programma van de gemeente Midden-Groningen;
- het gezamenlijke project van de provincie en de gemeente Het Hogeland (H05/P31);
- het project van de gemeente Het Hogeland (H04);
- de acht projecten van de provincie (P33, P34, P35, P36, P37, P38, P39, P40).

Een link naar een dashboard waarop zichtbaar is wat het toekennen van de projecten betekent voor de resterende budgetten en inzet over de ambities: www.bit.ly/AB_maart

c. Terugkoppeling heidag DB 1 februari en 5 maart

DB-leden hebben een terugkoppeling gegeven van de heidagen die op 1 februari en 5 maart hebben plaatsgevonden. Het DB heeft vastgesteld dat een nieuwe fase voor Nationaal Programma Groningen is aangebroken, waarbij programma's en projecten in uitvoering komen. DB-leden zouden meer naar buiten willen treden om het verhaal van Nationaal Programma Groningen uit te dragen, zodat het meer gaat leven. Dit betekent ook dat het ambitieniveau omhoog gaat en er verbindingen gemaakt moeten worden met andere programma's zoals JTF, NOVI en Toekomstagenda. Er is gesproken over wat dit betekent voor de rol van bestuursleden en het programmabureau. Concrete voorstellen zijn om te gaan werken met portefeuillehouders (duo's van DB- en AB-leden), bestuursleden die optreden als ambassadeurs en een meer dynamische manier van vergaderen. Een en ander wordt uitgebreid met het AB besproken op 28 mei (in combinatie met een werkbezoek).

d. Samenstelling bestuur

Op 7 december heeft het DB ingestemd met het benaderen van toen voorgestelde kandidaten voor het AB/DB. De stand van zaken is nu als volgt:

- Ton Runneboom is benoemd als bestuurslid van het AB als vertegenwoordiger namens het thema chemie.
- Gerard Beukema is benoemd als bestuurslid namens de gemeente Eemsdelta in het AB en namens de aardbevingsgemeenten in het DB.
- Er hebben kennismakingsgesprekken plaatsgevonden met AB-kandidaat Tamara Kroll (zorginstellingen) en AB/DB-kandidaat Elles Dost (woningbouwcorporaties).
- René Paas is met de start van Nationaal Programma Groningen tijdelijk benoemd als voorzitter. Met het ingaan van de nieuwe fase acht hij de tijd rijp voor een nieuwe voorzitter en stelt daarom zijn positie beschikbaar.
- Vanuit het DB zijn Koen Schuiling, Jouke de Vries en Anneloes Oldenburger voorgedragen om deel te nemen aan de voorbereidingscommissie die zich gaat bezighouden met de zoektocht naar een nieuwe voorzitter. AB-leden die hierbij ook betrokken willen zijn kunnen dit melden bij Siem Jansen. Er is voorgesteld om bij gelijke geschiktheid de voorkeur uit te spreken voor een vrouw.

	<p><u>Besluiten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur benoemt Tamara Kroll als vertegenwoordiger vanuit de zorginstellingen in het AB en Elles Dost als vertegenwoordiger vanuit de woningcorporaties in het AB en DB. - Een profielschets voor een nieuwe voorzitter wordt per mail afgestemd met het bestuur. Vervolgens wordt aan de hand daarvan gezocht naar kandidaten. <p>e. Werkbezoek algemeen bestuur 28 mei 2021 Op 28 mei is een dag gepland met het AB. Naast vaststelling van het jaarverslag, wordt een werkbezoek gepland en wordt er aandacht besteed aan het bewaken van samenhang binnen het programma en de manier waarop bestuursleden invulling kunnen geven aan de verantwoordelijkheid die zij hebben voor het nationaal programma als geheel. De onafhankelijke beoordelingscommissie wordt ook gevraagd om aan te sluiten zodat het AB kan kennismaken en van de commissie kan horen hoe het beoordelen tot nu toe verloopt.</p> <p>f. Planning 2022 Er wordt gewerkt aan een planning voor de beoordelingscommissie en het bestuur in 2022.</p>
10.	Rondvraag / w.v.t.t.k.
11.	Sluiting